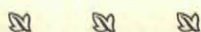

En daar staan nu de vijftig jaargangen. Voor de oppervlakkig oordelende buitenstaander is de grote waarde misschien niet dadelijk evident. De inhoud is heterogeen in hoge mate. Er staan charmant-naïeve, gewichtig-geleerde, onrijpe, onbetekenende stukjes in. Er staan veel „fouten” in. Er staan meesterstukjes in. Maar alle bijdragen zonder uitzondering getuigen van dat behagen in de natuur dat Heimans en Thijssse in zo talloos velen wakker geroepen hebben. Waarachtige cultuurarbeid heeft De Levende Natuur hiermee verricht.

Natuurlijk is D.L.N. in zijn vijftigjarige leven veranderd. Niemand die dat beter beseftte dan Thijssse zelf, die het blad het langst in die groei heeft kunnen leiden. De verandering was in de eerste plaats differentiatie. Het aanvankelijk min of meer diffuse behagen in het levende ontwikkelde zich bij de een in belangstelling in natuurbescherming, bij de ander in artistieke richting, bij weer andere in meer wetenschappelijke richting. Bij de toenemende belangstelling voor al deze dingen kreeg De Levende Natuur medewerking van andere tijdschriften: *Natura*, *De Wandelaar*, *In Weer en Wind*. In zeker opzicht zijn zij ook wel concurrenten geworden. Maar dat hoeft D.L.N. niet te schaden. Er is één deel van de oorspronkelijke taak van D.L.N. dat door deze andere bladen niet zo verzorgd wordt als door D.L.N. Thijssse omschreef dat deel als „veldbiologie”, en hij zag toekomst voor zijn blad als een „orgaan voor veldbiologie”. Thijssse verstond onder veldbiologie volstrekt niet alleen nuchtere wetenschap. Wat hij er onder verstaat komt tot uiting in zijn kostelijke artikeltjes „Van Groei en Bloei en Jaargetijde”. Zelf noemde hij een bereikbaar proeve van wat hij met veldbiologie bedoelde: „laat die plantensociologen en je Hulshorster jongens maar doorgaan met gewoon te vertellen over wat ze zien en doen.”

Nu is de redactie verjongd. Met „de jonge Heimans” aan het hoofd willen wij proberen, D.L.N. in deze nieuwe geest verder te leiden. Laat ieder die met ons geniet van het waarnemen van planten en dieren in onze dierbare Nederlandse landschappen en ieder die zich de rust en de tijd gunt zich in dit dieren- en plantenleven te verdiepen, hierover zijn vele geestverwanten in ons tijdschrift verslag uitbrengen. Helpen wij elkaar verder, met enquêtes, met determineertabellen, met korte of lange mededelingen, met tekeningen en foto's, dan zal De Levende Natuur zijn waardevolle plaats als tijdschrift voor veldbiologie handhaven en velen terugbrengen naar Moeder Natuur.

N. TINBERGEN.

FLORA MARKEERT OORLOGSGEWELD

Het is vandaag juist twee jaar geleden, dat de oorlogsmachine de buurtschap Korteven, ten Noorden van het dorp Hoogerheide, in het Westen van Brabant gelegen, bereikte. Bijna drie weken lang zijn daar felle gevechten geleverd, eerst daarna was het de Canadezen mogelijk naar Bergen op Zoom door te stoten en Zuid-Beveland binnen te trekken.

Granaattrechter, ontstaan October 1944, gedicht Januari of Februari 1945, foto September 1946. Korteveen onder 'Hoogerheide' N.B.

Zoals begrijpelijk is, zijn in Korteveen en in het nabijgelegen Woensdrecht zeer veel granaten neergekomen, maar om het laatste verzet te breken werden ook fikse bommen neergeworpen, wat wij in Bergen op Zoom heel goed konden waarnemen. Op het terrein van Steenfabriek „De Vijver” te Korteveen werden in Januari en Februari 1945 de bomgaten en granaatputten gedicht met gewoon geel zand, ter plaatse gegraven.

Merkwaardigerwijze waren September 1946, dus bijna twee jaar na het oorlogsgeweld en twee zomers na het dichten van de gaten, zeer vele granaatputjes en bomgaten nog aan te wijzen, gemarkeerd door de flora. In het centrum had zich een grasvegetatie ontwikkeld, vaak weliger dan in het omringende terrein, maar daarvan afgescheiden door een vrijwel kale, ringvormige zandvlakte. Noch van het intact gebleven terrein, met een armelijke grasflora begroeid, noch van de nieuwe grasvegetatie in het centrum uit, had de flora de ringvormige zône in bezit kunnen nemen.

Wat kan hiervan de reden zijn? Het is mogelijk, dat bij de explosie giftige stoffen in de grond langs de wanden van de gevormde trechters zijn blijven hangen en daar thans nog het binnendringen van de flora verhinderen, terwijl deze zich op de verse grond in het centrum wel kan ontwikkelen. Waarschijnlijker lijkt het mij echter, dat de oorzaak moet worden gezocht in structuurbederf in de ringvormige zône rond de trechter. De grond werd hier met kracht samengeperst en dat structuurbederf funest kan zijn voor een normale plantengroei, kan iedere landbouwkundige bevestigen. Ruwweg constateerde ik, door met een stokje in de grond te prikken, dat in de ringvormige zône de grond zeer veel vaster is dan in het centrum, maar ook vaak nog duidelijk vaster, dan in het intact gebleven terrein. Nauwkeuriger liet de structuur zich met deze ruwe methode niet vaststellen, temeer waar zodevorming in het oude terrein storend inwerkt op de waarneming ervan.

Bergen op Zoom.

Dr. P. KORRINGA.

OP BEZOEK BIJ HET PRAIRIE-HOEN IN AMERIKA

Een beetje variatie in het menu is altijd aan te bevelen en daarom is een verslag van een excursie naar een van de laatste toevluchtsoorden van het uitstervende „Greater Prairiechicken” (*Tympanuchus cupido americanus*) in de Amerikaanse staat Wisconsin misschien wel geschikt om de aandacht van Nederlandse natuurvrienden te boeien.